

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S Rīgā

Nr.130

(Prot. Nr. 57, 2.§)

2008. gada 19.decembrī

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr.1260/08/06/8

Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus”, AS „Lāčplēša alus” darbībās

Konkurences padome 08.05.2008. saņēma (*) (turpmāk – Iesniedzējs) 07.05.2008. iesniegumu par iespējamo aizliegto vienošanos starp AS „Aldaris” un AS „Cēsu alus” (turpmāk – Iesniegums). Iesniedzējs Iesniegumā apliecina, ka 2007.gada aprīlī ir bijis aculiecinieks faktam, ka AS „Aldaris” izpilddirektors Jevgēnijs Ševčenko tikās ar AS „Cēsu alus” valdes priekšsēdētāju Evu Sietiņsoni. Tikšanās notika AS „Aldaris” telpās, izpilddirektora kabinetā. Tās laikā Jevgēnijs Ševčenko ar Evu Sietiņsoni apsprieda plānoto cenu pieaugumu un saskaņoja cenu paaugstināšanu alus un citu dzērienu produktiem. AS „Aldaris” un AS „Cēsu alus” minēto faktiski īstenoja 2007.gada maijā un jūnijā. Tikšanās laikā tika apskatīts AS „Aldaris” jaunais cenrādis, kurš stājās spēkā 2007.gada maijā un jūnijā”. Iesniedzējs norādīja, ka iespējams minētajā pārkāpumā ir iesaistīta AS „Lāčplēša alus”.

12.05.2008. Iesniedzējs sarunu protokolā precizēja Iesniegumā minēto informāciju, norādot, ka AS „Aldaris” izpilddirektors Jevgēnijs Ševčenko ticies ar AS „Cēsu alus” valdes priekšsēdētāju Evu Sietiņsoni 2007.gada 21. vai 22.aprīlī AS „Aldaris” telpās. Abu sarunas laikā tika precizētas ražotās produkcijas (alus, alkoholisko dzērienu kokteiļu, bezalkoholisko dzērienu) cenas un tika norunāts, ka vispirms cenas pacels AS „Cēsu alus” un pēc nedēļas AS „Aldaris”.

03.05.2007. ziņu portālā www.leta.lv, tika sniegta informācija, ka „aģentūras LETA rīcībā esošā neoficiālā informācija liecina par to, ka tuvākajā

laikā alus ražotāji plāno paaugstināt cenas”. Informāciju komentē AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus” un AS „Bauskas alus”. AS „Aldaris” pārstāvis komentēja, ka cena ir paaugstinājusies tarai – PET preformām un stikla pudelēm, gan iesalam, gan gāzei, jo alus darīšana ir ļoti energoietilpīgs process, tāpēc palielinās produkcijas pašizmaksa. AS „Bauskas alus” pārstāvis komentēja, ka no 01.01.2007. AS „Bauskas alus” cena paaugstinājusies par 15% un visticamāk, gada otrajā pusē to nāksies paaugstināt vēl par 10%. AS „Cēsu alus” pārstāvis komentē, ka iesalam cena 2007.gadā salīdzinājumā ar pagājušo gadu palielinājusies par 63%, apiņiem cenas palielinājušās par 20%-40%. AS „Cēsu alus” pārstāvis piebilda, ka palielinās arī elektrības, gāzes un benzīna cenas, palielinātas darba algas, visi šie faktori atstāj ietekmi uz produkcijas pašizmaksu, kā rezultātā ir jāpaaugstina arī cena”.

Iesniegumā minētie izteikumi radīja pamatotas aizdomas par pastāvošo vienošanos tirgus dalībnieku starpā par cenu paaugstināšanu. Tika secināts, ka minētie fakti varētu liecināt par tirgus dalībnieku saskaņotu rīcību alus un citu dzērienu cenu noteikšanā (celšanā).

Konkurences padome 14.05.2008. (Prot.Nr.23, 6.§), pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 1.punktu un 23.panta pirmo daļu, ierosināja lietu Nr.1260/08/06/8 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta noteikto pārkāpumu AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus”, AS „Lāčplēša alus” darbībās”, t.i., *tiešu vai netiešu cenu un tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem alus realizācijas tirgū.*

Konkurences padome 29.10.2008. (Prot. Nr.47, 3.§), pamatojoties uz Konkurences likuma 27.panta otro daļu nolēma pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā Nr. 1260/08/06/8 līdz 14.05.2009., par ko informēja lietā iesaistītos dalībniekus.

Ievērojot Konkurences likuma 26.panta sestajā daļā noteikto, Konkurences padome pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas nosūtīja 05.12.2008. vēstuli Nr. 3201 AS „Aldaris”, 05.12.2008. vēstuli Nr. 3202 AS „Lāčplēša alus”, 05.12.2008. vēstuli Nr. 3203 AS „Cēsu alus”, 05.12.2008. vēstuli Nr. 3204 Iesniedzējam. Nosūtītajās vēstulēs Konkurences padome informēja administratīvā procesa dalībniekus par tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

09.12.2008. ar lietas Nr. 1260/08/06/8 materiāliem iepazīnās AS „Lāčplēša alus”, 11.12.2008. AS „Aldaris” un 12.12.2008. AS „Cēsu alus” pilnvarotie pārstāvji.

Pēc iepazīšanās ar lietas Nr. 1260/08/06/8 materiāliem netika saņemta papildus informācija no lietā iesaistītiem dalībniekiem.

„Aldaris” ir akciju sabiedrība, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 40003073627. Tās juridiskā

adrese ir Tvaika iela 44, Rīga, LV-1005 (turpmāk – AS „Aldaris”). AS „Aldaris” galvenie darbības virzieni ir alus ražošana, iesalu ražošana, ūdens un bezalkoholisko dzērienu ražošana, alkoholisko un citu dzērienu vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība.

„Cēsu alus” ir akciju sabiedrība, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 40003030721. Tās juridiskā adrese ir Aldaru laukums 1, Cēsis, LV-4101 (turpmāk – AS „Cēsu alus”). AS „Cēsu alus” galvenie darbības virzieni ir dzērienu ražošana, alkoholisko un citu dzērienu vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība.

„Lāčplēša alus” ir akciju sabiedrība, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 40003294870. Tās juridiskā adrese ir Ostas iela 4, Rīga, LV-1034. AS „Lāčplēša alus” galvenie darbības virzieni ir alus ražošana, iesalu ražošana, minerālūdeņu un bezalkoholisko dzērienu ražošana, alkoholisko un citu dzērienu vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība.

Izvērtējot Iesniegumā norādīto, tirgus dalībnieku sniegto informāciju lietā, Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 4.punktā noteikto darbību veikšanas laikā AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus” un AS „Lāčplēša alus” (turpmāk – alus darītavas) iegūto informāciju, kā arī lietas izpētes gaitā iegūto papildu informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkrētais tirgus

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu „konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu”. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu „konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”, un saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu „konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām”.

Konkrētais tirgus lietā tiek definēts, vadoties no Konkurences padomes lietā Nr.2146/07/06/29 „Par a/s „Lāčplēša alus” („The Royal Unibrew” grupa) un SIA „Griģis un Co” piederošās Līvu alus darītavas apvienošanas” izdarītajiem secinājumiem, jo lietas izpēte ir saistīta ar to pašu konkrēto tirgu, kas tika analizēts minēto komercsabiedrību apvienošanās gadījumā.

Iesniegumā norādīts, ka aizliegta vienošanās iespējams pastāv par AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus”, AS „Lāčplēša alus” ražotās produkcijas (alus,

alkoholisko dzērienu kokteiļi, bezalkoholiskie dzērieni) cenām, tad konkrētās lietas ietvaros pastāv arī citi konkrētās preces tirgi.

Taču, ņemot vērā to, ka alus tirgus jau norāda uz AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus”, AS „Lāčplēša alus” tirgus varas tendencēm, kā arī to, ka vienošanās par tiešu vai netiešu cenu un tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem ir aizliegta un netiek pakļauta atbrīvojumam neatkarīgi no tirgus daļu apmēra, tad Konkurences padome konkrētajā lietā citus konkrētā tirgus definējumus atstāj atklātus.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus Konkurences likuma 1.panta 3.punktā izpratnē šajā lietā ir Latvijas teritorija. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus tiek noteikts kā Latvijas teritorija, ņemot vērā to, ka šajā teritorijā piedāvājuma un pieprasījuma tendences, administratīvās un citas barjeras ir līdzīgas, kā arī konkurences apstākļi konkrēto preču tirgū ir līdzvērtīgi visiem tirgus dalībniekiem.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 5.punktu, *konkrētais preču tirgus* konkrētajā lietā ir *alus realizācijas tirgus Latvijas teritorijā*.

No 01.05.2004. spēkā esošā likuma „Par akcīzes nodokli” 3.panta otrā daļa nosaka, ka „par alu uzskatāms raudzēts alkoholisks dzēriens, kurš pagatavots no iesala un ūdens, pievienojot apiņus, kurā absolūtā spirta daudzums pārsniedz 0,5 tilpumprocentus un kurš tiek klasificēts Eiropas Savienības Kombinētās nomenklatūras (...) 2203.preču pozīcijā, kā arī alus dzērieni, kas satur alus un bezalkoholisko dzērienu vai to komponentu maisījumu, kurā absolūtā spirta daudzums pārsniedz 0,5 tilpumprocentus un kurš tiek klasificēts Kombinētās nomenklatūras 2206.preču pozīcijā”.

Tādējādi alus ir raudzēts alkoholisks dzēriens, kuru patērētāji parasti neaizvieto ar citiem dzērieniem, tam ir tikai šim dzērienam raksturīgas garšas īpašības. Tāpēc tas tradicionāli veido atsevišķu tirgu.

Saskaņā ar 26.08.2008. LR Valsts ieņēmuma dienesta vēstuli Nr. 13.3.1./23926 kopējais un alus darītavu alus realizācijas apjoms Latvijas teritorijā ir šāds:

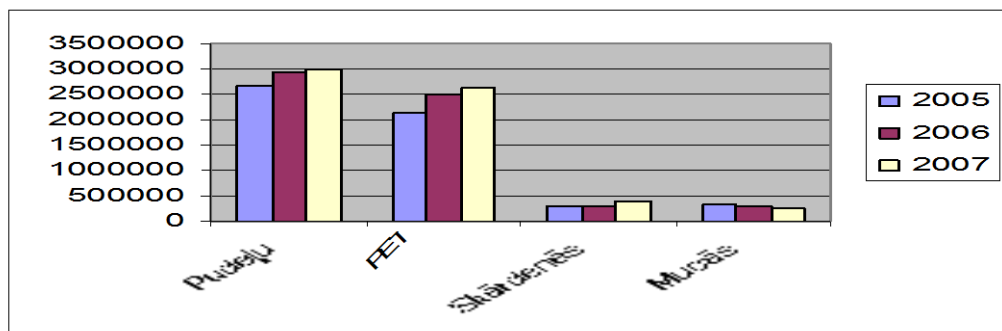
Tabula Nr.1

	2005	2006	2007
Kopējais realizācijas apjoms LR (litros)	(*)	(*)	(*)
Aldaris	(*)(< 40%)	(*)(> 40%)	(*)(> 40%)
Cēsu alus	(*)(< 20%)	(*)(< 30%)	(*)(< 30%)
Lāčplēša alus	(*)(< 10%)	(*)(< 10%)	(*)(< 10%)

Pamatojoties uz alus darītavu sniegto informāciju par laika periodu no 2005.gada līdz 2007.gadam, alus realizācija pēc iepakojuma veida (stikla pudeles, Pet iepakojums, skārdenes un mucas) stikla pudelēs ir 44.44%, PET iepakojumā – 34.44%, skārdenēs – 11.17%, savukārt mucās – 13.44% (sk. grafikus Nr.1., Nr.2., Nr.3.).

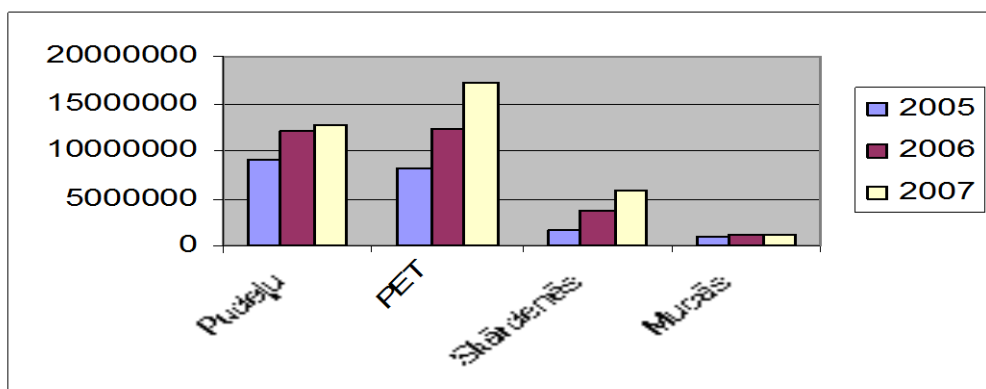
AS „Aldaris”

Grafiks Nr.1

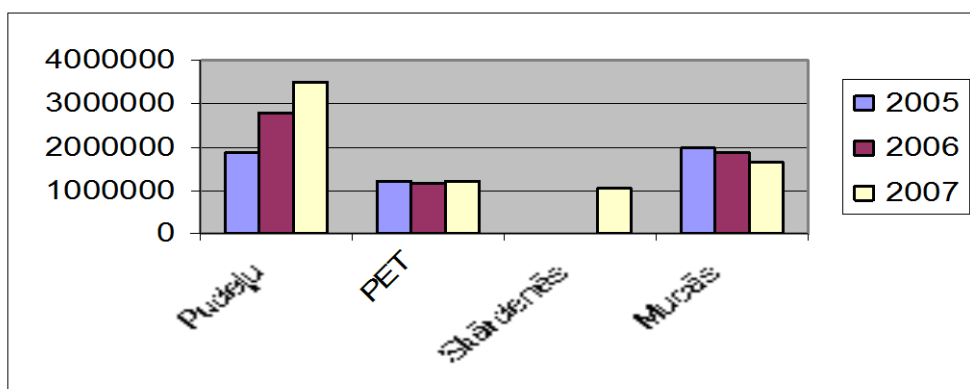
AS „Cēsu alus”

Grafiks Nr.2

AS „Lāčplēša alus”

Grafiks Nr.3

Latvijas Valsts Agrārās Ekonomikas Institūta (LVAEI) Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centra publikācijā „Tirgus&Cenu apskats” Nr.10/2008 ir ievietots pētījums par Baltijas valstu alus tirgu. No minētā pētījuma izriet, ka „dominējošie Baltijas valstu alus sektorā ir Zviedrijas, Somijas un Dānijas

investori. „Baltic Beverages Holding” (BBH) grupai un Somijas „Olvi” pieder alus darītavas visās trijās Baltijas valstīs. BBH grupā ietilpst Igaunijas „Saku”, Latvijas „Aldaris”, Lietuvas „Utenos” un „Švyturys” alus darītavas. Grupas īpatsvars Baltijas kopējā tirgū sastāda 44%. „Olvi” grupā ietilpst Igaunijas „A. E Coq”, Latvijas „Cēsu alus” un Lietuvas „Ragutis” alus darītavas. Grupas īpatsvars Baltijas valstu tirgū sasniedz 16%. Savukārt Dānijas „Royal Inibrew” grupai pieder Latvijas „Lāčplēša alus”, Lietuvas „Taurus” un „Kalnapilis” alus darītavas”¹.

Lai pārbaudītu, vai AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus” un AS „Lāčplēša alus” darbībā ir konstatējamas Konkurences likuma 11.panta 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpums, pēc alus darītavu sniegtajiem paskaidrojumiem tika noskaidrots, kuri 3 visvairāk realizētie AS „Cēsu alus”, AS „Aldaris”, AS „Lāčplēša alus” ražotie alus sortimentu veidi ir uzskatāmi par konkurējošiem un savstarpēji aizvietojamiem. Pēc alus darītavu sniegtās informācijas, Konkurences padome secināja, ka SIA „AC Nielsen Latvia” dati norāda, ka par konkurējošiem un savstarpēji aizvietojamiem ir jāuzskata vismaz 3 (trīs) AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus” un AS „Lāčplēša alus” alus sortimenta veidi. Līdz ar to turpmākā lietas izpētes gaitā cenu salīdzinājums tika balstīts uz šādiem alus darītavu alus produktiem:

1. I alus sortimenta veids:

AS „Aldaris” - Aldaris Gaišais,

AS „Cēsu alus” – Cēsu Light,

AS „Lāčplēša alus” – Lāčplēša Gaišais.

2. II alus sortimenta veids:

AS „Aldaris” – Aldaris Pilzenes,

AS „Cēsu alus” – Cēsu Premium,

AS „Lāčplēša alus” – Lāčplēša Pils.

3. III alus sortimenta veids:

3.2. AS „Aldaris” – Apinītis stiprais 7%,

3.3. AS „Cēsu alus” – Bocmanis,

3.4. AS „Lāčplēša alus” – Plostnieku stiprais.

2. Lietā iegūtā informācija un tās izvērtējums

Lai pārbaudītu, vai AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus” un AS „Lāčplēša alus” darbībā ir konstatējamas Konkurences likuma 11.panta 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpums, Konkurences padome, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 23.05.2008. lēmumu Nr.KP-27000508/7, 28.05.2008. veica Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 4. un 5.punktās noteiktās darbības AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus”, AS „Lāčplēša alus” (turpmāk – inspekcija).

¹ <http://www.ltv.c.lv/publikacijas.php>

2.1. AS „Aldaris”

AS „Aldaris” inspekcijas laikā Konkurences padome saņēma paskaidrojumus no AS „Aldaris” valdes priekšsēdētājas Ināras Šures, izpilddirektora Jevgēņija Ševčenko un tirdzniecības marķu koordinatores A.S., veica AS „Aldaris” valdes priekšsēdētājas Ināras Šures un AS „Aldaris” izpilddirektora Jevgēņija Ševčenko datoru apskati, saņēma līgumu kopijas ar mazumtirgotājiem un sabiedriskās ēdināšanas pārstāvjiem, alus cenrāžus no 2005.gada janvāra līdz 2008.gada maijam un AS „Aldaris” valdes priekšsēdētājas Ināras Šures mobilā tālruņa izdrukas no 01.11.2006. līdz 28.05.2008.

2.1.1. Inspekcijas laikā iegūtie skaidrojumi.

2.1.1.1. 28.05.2008. inspekcijas laikā AS „Aldaris” iegūtā informācija liecina, ka AS „Aldaris” alus cenu izmaiņas notika 21.05.2007., ko apliecina AS „Aldaris” izpilddirektora Jevgēņija Ševčenko 24.04.2007. apstiprināts cenrādis N 1-1 alus (stikla pudelēs un kārbās) pārdošanas cenas no 21.05.2007. (sk. tabula Nr.2).

Tabula Nr.2

Alus sortiments	Pārdošanas cenas spēkā stāšanās datums	Rūpniecības cena bez pudeles, LVL	Pudeles cena bez PVN, LVL	Pārdošanas cena ar pudeli, LVL
Aldaris Gaišais	23.04.2007.	(*)	(*)	(*)
	21.05.2007.	(*)	(*)	(*)
	15.06.2007.	(*)	(*)	(*)
Aldaris Pilzenes	23.04.2007.	(*)	(*)	(*)
	21.05.2007.	(*)	(*)	(*)
	15.06.2007.	(*)	(*)	(*)
Apinītis Stiprais 7% (2L PET)	23.04.2007.	(*)		(*)
	21.05.2007.	(*)		(*)
	15.06.2007.	(*)		(*)

2.1.1.2. AS „Aldaris” valdes priekšsēdētāja Ināra Šure paskaidroja, ka alus pārdošanas cenas tiek paredzētas izstrādājot nākamā gada budžetu. Budžetu izstrādā AS „Aldaris” valde, bet apstiprina – padome. Atkarībā no situācijas tirgū, piemēram, darbaspēka atalgojuma paaugstinājuma, pašizmaksas sadārdzinājuma, var tikt pieņemts lēmums mainīt cenu. Cenu maiņa parasti notiek divas reizes gadā. Parasti no maija līdz septembrim palielinās ražošanas apjomi divas reizes, piemēram, ja ziemā ražo aptuveni (*) tūkst. dekalitru, tad vasarā – ap (*) milj. dekalitru. Restorānu segmentā vērojams pieprasījuma samazinājums. Parasti pieprasījums paaugstinās brīvdienų un svētku laikā. Galvenās alus izejvielas ir iesala, apiņi, etiķetes, metāla korķi, PET korķi, kartona iepakojumi, pudeles.

2.1.1.3. AS „Aldaris” izpilddirektors Jevgēņijs Ševčenko paskaidroja, ka nav ticies ar AS „Cēsu alus” valdes priekšsēdētāju Evu Sietiņsoni, lai atrunātu alus cenas un klientus.

2.1.1.4. Izskatot AS „Aldaris” valdes priekšsēdētājas Ināras Šures mobilā tālrunā izdruku par laika posmu no 01.11.2006. līdz 28.05.2008., netika gūti pierādījumi, kas liecinātu par iespējamo sazināšanos starp AS „Cēsu alus” valdes priekšsēdētāju Evu Sietiņsonu un AS „Lāčplēša alus” valdes locekli Jesper Colding.

2.2. AS „Cēsu alus”

AS „Cēsu alus” inspekcijas laikā Konkurences padome saņēma paskaidrojumus no AS „Cēsu alus” valdes priekšsēdētājas Evas Sietiņsones un finanšu un administratīvās daļas vadītāja A.A., veica AS „Cēsu alus” valdes priekšsēdētājas Evas Sietiņsones un AS „Cēsu alus” finanšu un administratīvās daļas vadītāja A.A. datoru apskati, saņēma līgumu kopijas ar mazumtirgotājiem un sabiedriskās ēdināšanas pārstāvjiem, alus cenu rīkojumus no 2005.gada janvāra līdz 2008.gada maijam.

2.2.1. Inspekcijas laikā iegūtie skaidrojumi.

2.2.1.1. 28.05.2008. inspekcijas laikā AS „Cēsu alus” iegūtā informācija liecina AS „Cēsu alus” cenu izmaiņas notika ar 15.05.2007., ko apstiprina AS „Cēsu alus” realizācijas cenas 15.05.2007.

Tabula Nr. 3

Alus sortiments	Pārdošanas cenas spēkā stāšanās datums	Cena par vienību, LVL bez PVN (bez pudeles vērtības)	Pudeles cena bez PVN, LVL	Cena par vienību, LVL ar PVN (ar pudeles vērtību)
Cēsu Light	2007. gada marts	(*)	(*)	(*)
	15.05.2007.	(*)	(*)	(*)
Cēsu Premium	2007. gada marts	(*)	(*)	(*)
	15.05.2007.	(*)	(*)	(*)
Bocmanis (2L PET)	2007. gada marts	(*)		(*)
	15.05.2007.	(*)		(*)

2.2.1.2. AS „Cēsu alus” valdes priekšsēdētāja Eva Sietiņsone paskaidroja, ka alus cenas 2007.gadā tika mainītas jūnijā un oktobrī. Alum ir sezonāls raksturs. Latvijas alus tirgum ir liela konkurence. AS „Cēsu alus” ražošanas jaudas vasaras sezonā nepietiek. Lai nodrošinātu pieprasījumu aktuālā sezonā, ražo uz priekšu. Tikšanos 2007.gada 21./22.aprīlī ar AS „Aldaris” izpilddirektoru Jevgēņiju Ševčenko neatceras. Pārdošanas cena tiek aprēķināta atkarībā no plānotajām ražošanas izmaksām, produkta veida, ieguldītajiem mārketinga līdzekļiem, plānotās kapacitātes un ņemot vērā prasības par produkta

nepieciešamo rentabilitāti. Cenu izmaiņas produktiem nākošajam kalendārajam gadam tiek plānotas kārtējā gada budžeta izstrādes laikā – novembrī, procesā iesaistīta valde, pārdošanas, finanšu un ražošanas daļa, budžets tiek apstiprināts ar padomes lēmumu. Plānojot cenu izmaiņas, tiek ņemti vērā cenu ietekmējošie faktori un prognozes nākamajam gadam. Tā kā AS „Cēsu alus” ražoto produktu ražošanas un pārdošanas izmaksu būtisku daļu veido tādas izejvielas un materiāli, kuru cenas pasaules tirgū pieaug straujāk kā vienu reizi gadā (iesals, apiņi, degviela, elektroenerģija, gāze, loģistikas pakalpojumi), sastādītais budžeta plāns neizslēdz iespēju, ka nākamajā gadā būs nepieciešamas korekcijas mainoties cenu ietekmējošiem faktoriem. 2007.gada 15.maijā tika palielināta pārdošanas cena atsevišķām produktu grupām.

2.2.1.3. Pēc Konkurences padomes pieprasījuma, AS „Cēsu alus” iesniedza AS „Cēsu alus” valdes priekšsēdētājas Evas Sietiņsones un AS „Cēsu alus” finanšu un administratīvās daļas vadītāja A.A. mobilā tālruņa izdrukas par laika posmu no 01.07.2006. līdz 28.05.2008., kuru izpētes laikā netika gūti pierādījumi, kas liecinātu par iespējamo sazināšanos starp AS „Aldaris” valdes priekšsēdētāju Ināru Šuri un izpilddirektoru Jevgēņiju Ševčenko un AS „Lāčplēša alus” valdes locekli Jesper Colding.

2.3. AS „Lāčplēša alus”

AS „Lāčplēša alus” inspekcijas laikā Konkurences padome saņēma paskaidrojumus no AS „Lāčplēša alus” valdes locekli Jesper Colding, veica AS „Lāčplēša alus” valdes priekšsēdētāja Jesper Colding datora apskati, saņēma līgumu kopijas ar mazumtirgotājiem un sabiedriskās ēdināšanas pārstāvjiem, alus cenrāžus no 2005.gada janvāra līdz 2008.gada maijam.

2.3.1. Inspekcijas laikā iegūtie skaidrojumi.

2.3.1.1. 28.05.2008. inspekcijas laikā AS „Lāčplēša alus” iegūtā informācija liecina, ka AS „Lāčplēša alus” cenu izmaiņas notika ar 01.07.2007. sakarā ar izmaksu pieaugumu, ko apstiprina SIA „Cido grupa” izpilddirektora 06.06.2007. un 13.06.2007. rīkojumus par cenu izmaiņām no 01.07.2007. (sk. tabula Nr.4).

Tabula Nr. 4

Alus sortiments	Pārdošanas cenas spēkā stāšanās datums	Cena par vienību, LVL bez PVN (bez pudeles vērtības)	Pudeles cena bez PVN, LVL
Lāčplēša Gaišais	15.01.2007.	(*)	(*)
	01.07.2007.	(*)	(*)
Lāčplēša Pils	15.01.2007.	(*)	(*)
	01.07.2007.	(*)	(*)
Plostnieku stiprais (2L PET)	15.01.2007.	(*)	
	01.07.2007.	(*)	

2.3.1.2. Elektroniska pasta vēstule, kur laika posmā no 25.05.2007. līdz 28.05.2007. notiek informācijas apmaiņas sarakste starp AS Royal Unibrew izpilddirektoru Jonnie Astrup-Larsen un AS „Lāčplēša alus” valdes locekli Jesper Colding par to, ka AS „Aldaris” cenas paceļ no (*), bet AS „Lāčplēša alus” plāno no (*) un, ka AS „Aldaris” un AS „Cēsu alus” paceļ alus cenas no (*) %.

2.3.1.3. AS „Lāčplēša alus” valdes loceklis Jesper Colding paskaidroja, ka „par pamatu produkta cenas noteikšanai tiek ņemtas produkcijas izejvielas, galvenokārt iesala cenas. Cenu izmaiņas ar 01.07.2007. tika veiktas sakarā ar izmaksu pieaugumu.

2.3.1.4. AS „Lāčplēša alus” valdes locekļa Jesper Colding mobilā tālruņa izdrukā par laika posmu no 03.01.2007. līdz 28.05.2008., kuru izpētes laikā netika gūti pierādījumi, kas liecinātu par iespējamo sazināšanos starp AS „Aldaris” valdes priekšsēdētāju Ināru Šuri un izpilddirektoru Jevgēņiju Ševčenko un AS „Cēsu alus” valdes priekšsēdētāju Evu Sietiņsoni.

2.3.1.5. Pēc Konkurences padomes pieprasījuma, AS „Lāčplēša alus” papildus iesniedza šādu informāciju:

SIA „Cido grupa” saskaņā ar savstarpēji noslēgto līgumu izplata AS „Lāčplēša alus” produkciju Latvijas teritorijā. Līdz 2006.gada 2.maijam AS „Lāčplēša alus” produkcija izplatīja SIA „Cido Logistika”. SIA „Cido grupa” slēdz līgumus ar mazumtirgotājiem, piegādā mazumtirgotājiem produkciju un cita starpā informē arī par cenu izmaiņām. Par AS „Lāčplēša alus” cenu izmaiņām SIA „Cido grupa” ģenerāldirektors izdod rīkojumu, pamatojoties uz kuru tiek sagatavots komerc piedāvājums, nosūtīta informācija klientiem un, ja klients pieprasa, nosūtīta arī vēstule pa pastu. Minēto apliecina:

a) SIA „Cido grupa” izpilddirektora Jesper Colding parakstītais 06.06.2007. rīkojums Nr.47-06/07 par cenu izmaiņām no 01.07.2007.

b) 15.06.2007. elektroniska pasta vēstule, kas sūtīta no SIA „Cido grupa” norēķinu (key account) menedžera O.M. SIA „Elvi” darbiniekam J.G., kurā paziņots sekojošais: „(...)”, ka sakarā ar izejvielu cenu paaugstināšanos, kā arī darbaspēku resursu izmaksu celšanos esam spiesti paaugstināt cenas. Šoreiz tas skars 0.5L alus stikla pudeli, kā arī dažas Lāčplēša alus pozīcijas. Pielikumā nosūtu oficiālo SIA „Cido grupas” vēstuli un cenu maiņu. Ļoti ceru, ka varēsiet apstiprināt cenu maiņu ar 01.07.2007.(...)”.

c) Iepriekšminētās elektroniskā pasta vēstules pielikums „Cenu izmaiņas ELVI tirdzniecības tīklam. Jauna cena stājas spēkā no 01.07.2007.”, kur iepriekš pētītajiem alus produktiem noteiktas sekojošas cenas:

- Lāčplēša gaišais (tilp. 0,5l) – vecā pudeles cena bez PVN – (*) LVL, vecā bāzes cena bez PVN – (*) LVL, jaunā pudeles cena bez PVN – (*) LVL, jaunā bāzes cena bez PVN – (*) LVL;

- Lāčplēša pils (tilp. 0,5l – vecā pudeles cena bez PVN – (*) LVL, vecā bāzes cena bez PVN – (*) LVL, jaunā pudeles cena bez PVN – (*) LVL, jaunā bāzes cena bez PVN – (*) LVL;

- Plostnieku stiprais (tilp. PET 2L) – nav.

3. Secinājumi lietā

AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus” un AS „Lāčplēša alus” inspekcijas laikā iegūtie dokumenti attiecībā par vienošanos par alus cenu pacelšanu apstiprina Iesniegumā minēto AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus” un AS „Lāčplēša alus” alus cenu pacelšanas laiku, proti, vispirms alus jaunās cenas stājās spēkā AS „Cēsu alus”, t.i., 15.05.2007., pēc tam AS „Aldaris” – 21.05.2007. un AS „Lāčplēša alus” – 01.07.2007. Lai gan inspekcijas laikā iegūtā informācija liecina, ka AS „Aldaris” 21.05.2007. cenrādis apstiprināts jau 24.04.2008. Taču, ņemot vērā konkrētas preces pieprasījuma palielinājumu tieši vasaras mēnešos, šāda rīcība, gatavojoties vasaras sezonai, varētu atbilst konkrētai tirgus situācijai. Lietā iegūtā informācija liecina arī par citu objektīvu apstākļu sakritību attiecība uz AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus” un AS „Lāčplēša alus” produkcijas cenu veidojošām pozīcijām.

Ņemot vērā augstāk minēto, ka iegūtā informācija lietā neapstiprina AS „Aldaris” un AS „Cēsu alus” 2007.gada 21./22. aprīļa tikšanos AS „Aldaris” telpās Rīgā, Tvaika ielā 44 un apmaiņšanos ar ziņām par alus realizācijas cenām 2007.gada maijā un jūnijā un ka Konkurences padome nav ieguvusi pierādījumus par informācijas apmaiņu par cenām citā veidā, Konkurences padome secina, ka nav konstatēti fakti, kuri liecinātu par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmēm AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus” un AS „Lāčplēša alus” darbībās.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.un 5.punktu, Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 4.punktu, Konkurences padome

nolēma:

izbeigt lietas Nr.1260/08/06/8 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto pārkāpumu AS „Aldaris”, AS „Cēsu alus”, AS „Lāčplēša alus” darbībās” izpēti faktu trūkuma dēļ.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja v.i.

R.Jonītis